

bcn
classics

Palau de la Música
L'Auditori

22/23

17
02
23

PALAU DE LA MÚSICA

Evgeni Kissin

100
ALICIA DE
LARROCHA

www.bcnclassics.cat

Evgeni Kissin, piano

17 de febrer de 2023 a les 20h, al Palau de la Música
Durada aproximada 80 minuts amb mitja part

Concert homenatge a Alicia de Larrocha en motiu del
100 aniversari del seu naixement.

bcn
clàssics

Palau de la Música
L'Auditori

22/23

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Fantasia cromàtica i fuga, BWV 903 12'

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Sonata per a piano núm. 9 en Re major, K.311 14'

Allegro con spirito

Andantino con espressione

Rondó

Pausa 15 minuts

Frédéric Chopin (1810-1849)

Scherzo per a piano núm. 2 en Si bemoll menor, op. 31 11'

Serguei Rakhmàninov (1873-1943)

Lilacs núm. 5, op. 21 2'30"

Preludi núm. 8 en La menor, op. 32 1'46"

Preludi núm. 10 en Sol bemoll major, op. 23 3'30"

5 Études-Tableux, op. 39 22'

Allegro agitato, núm. 1

Lento assai, núm. 2

Allegro assai, núm. 4

Appassionato, núm. 5

Allegro moderato. Tempo di marcia, núm. 9

Evgeni Kissin

La seva profunda i poètica qualitat interpretativa i el seu extraordinari virtuosisme l'han fet mereixedor de la veneració i l'admiració reservades només a uns quants dels pianistes de més talent de la seva generació. Actua en escenaris internacionals i amb grans orquestres i directors, com ara Abbado, Ashkenazy, Barenboim, Dohnányi, Giulini, Levine, Maazel, Muti i Ozawa.

Nascut a Moscou el 1971, va començar a tocar el piano d'oïda als dos anys. Quan en tenia sis, va entrar a l'Escola de Música Gnessin, on va estudiar amb Anna Kantor, la seva única professora. Als onze anys va fer el seu primer recital a Moscou. El 1984 va interpretar els concerts per a piano n.ºs. 1 i 2 de Chopin, amb la Filharmònica Estatal de Moscou i Kitaenko, enregistrats per Melodia. Atès el

gran èxit obtingut, Melodia va procedir a editar cinc discos més d'enregistraments en directe.

El 1985 es va presentar fora de Rússia, a l'Europa del Est. Va fer la seva primera gira pel Japó el 1986 i el 1988 va actuar amb Karajan i la Filharmònica de Berlín en el Concert d'Any Nou. El 1990 va debutar als BBC Proms i als Estats Units interpretant els dos concerts de Chopin amb la Filharmònica de Nova York i Mehta. Va inaugurar la temporada del centenari del Carnegie Hall amb un espectacular debut en recital, enregistrat en directe per BMG Classics.

Durant la temporada 2021-2022 va fer recitals a Madrid, Barcelona, Tolosa de Llenguadoc, París, Munic, Berlín i Viena, i també pel Japó, Corea del Sud i els Estats Units. Va actuar en nombrosos concerts a duo amb András Schiff amb obres de Mozart, Schumann, Smetana i Dvořák. També amb l'Orquestra Nacional de Lió amb Nikolaj Znaider, amb la Filharmònica de Monte Carlo amb Lawrence Foster i amb la Filharmònica de Radio France amb Mikko Franck. Per a la temporada 2022-2023 té previstes col·laboracions amb la Filharmònica de Viena amb Jakub Hrůša i actuacions de música de cambra amb Renée Fleming.

Ha estat guardonat amb el Premi Crystal de l'Osaka Symphony Hall (1986) i amb els premis Xostakóvitx (2003) i Triumph (1997), tots dos concedits a Rússia. Ha estat nomenat Músic de l'Any de l'Accademia Musicale Chigiana de Siena (1991), Instrumentista de l'Any de Musical America (1995), doctor *honoris causa* per la Manhattan School of Music (2001), la Universitat de Hong Kong (2009), la Universitat Hebrea de Jerusalem (2010) i la Universitat Ben-Gurion del Negev (2014), i membre honorífic de la Royal Academy of Music. Va ser Convidat Estel·lar a la Gala dels Premis Grammy (1992).

El seu enregistrament més recent són les *Sonates* de Beethoven per a Deutsche Grammophon. Enregistraments anteriors han obtingut premis com ara Edison Klassiek, Diapason d'Or, Grand Prix de la Nouvelle Academie du Disque, Grammy al Millor Solista Instrumental 2006 i Solista de l'Any 2002 d'Echo Klassik. Va guanyar un altre Grammy com a Millor Solista Instrumental (2010) amb els *Piano Concertos 2 & 3* de Prokófiev amb la Philharmonia Orchestra i Ashkenazy (EMI Classics).

El documental *Evgeny Kissin, the gift of music*, de Christopher Nupen (RCA Red Seal), va ser inspirat pel seu extraordinari talent.

Notes al programa

A LA MANERA DE RAKHMÀNINOV

Entre tots els testimonis que parlen de Serguei Rakhmàninov, el d'Igor Stravinsky té una importància particular: «Pensar en Rakhmàninov és pensar en algú amb el front arrufat. Té un front de metro noranta —explicava al director Robert Craft—. Amb això no vull dir que sigui una persona poc amable o esquerra, però no és gens accessible, i mantenir una relació social amb ell requereix certa perseverança [...] Sovint l'havia sentit tocar a Rússia en la meva joventut, i havia admirat la seva música quan vaig compondre la meva primera sonata. [...] Recordo les primeres composicions de Rakhmàninov. Eren “aquarel·les”, cançons i peces per a piano directament influïdes per Txaikovski. Després, als vint-i-cinc anys es va abocar als “olis” i va esdevenir un compositor molt vell. Però no esperin que el denigri per això. De fet, va ser un home extraordinari, i n'hi ha molts d'altres que el van precedir als quals seria possible denigrar. [...] A més, era l'únic pianista que he conegut que no feia ganyotes quan tocava. Això diu molt d'ell.»

Stravinsky mai no va ser un gran amic de Rakhmàninov, malgrat que les seves vides van coincidir en diverses ocasions. Quan tenia nou anys, Rakhmàninov se'n va anar amb la seva família a viure a Sant Petersburg. Va ser el 1882, el mateix any del naixement de Stravinsky a Lomonósov, localitat sota la jurisdicció d'aquella ciutat. La primera sonata a què fa referència va ser escrita a la primera del segle XX i, efectivament, n'emanen reminiscències properes a Rakhmàninov, molt particularment en els temes que configuren el moviment inicial. Tots dos van coincidir més tard als Estats Units, ja instal·lats al mateix barri de Beverly Hills a principis de la dècada de 1940. Arthur Rubinstein explica que Rakhmàninov el va convidar un dia a sopar a casa seva i que en arribar-hi amb la seva dona va descobrir que també hi havia el matrimoni Stravinsky. El pianista era un gran conversador, però va romandre sorprenentment en silenci mentre els compositors discutien durant el sopar sobre qui guanyava més diners amb les seves obres. La gasiveria i l'èxit els van acompanyar a tots dos, tot i que la consideració social i històrica no hagi estat similar. Tal com diu Stravinsky, Rakhmàninov aleshores componia «olis i va esdevenir un compositor molt vell».

Salvant la consideració estètica, és indubtable que Rakhmàninov va ser, juntament amb Scriabin, el gran compositor per a piano de la seva època. El musicòleg Piero Rattalino situa les seves novetats pianístiques entre les *Quatre peces, op. 119* (1893) de Brahms i les *Estampes* (1903) de Debussy; en ambdós casos amb sentit complementari, ja que, essent tots dos fills de la cultura romàntica, un comença a transformar-la mentre l'altre l'acaba adscrit a un sentimentalisme que neix com a corrupció de l'intimisme romàntic que tantes satisfaccions va donar a la societat burgesa. «Lilàs» és el cinquè número de les *Dotze cançons, opus 21* (1900-1902) escrites per a soprano i piano a partir d'un text d'Ekaterina Beketova (1855-1892), poetessa i traductora, dedicada també a la literatura infantil, qui, ironies de la vida, va morir d'eclàmpsia després d'un avortament per prescripció mèdica. Les versions orquestral i pianística han ajudat a difondre l'obra, famosa pel seu encant sentimental i estereotipat, molt afí al seu autor.

En aquesta mateixa línia, tot i que amb un esforç d'índole admirativa, els *Preludis, opus 23* i *32*, juntament amb d'altres de dispersos en el catàleg, completen les vint-i-quatre tonalitats majors i menors a la manera d'un personal «piano ben temperat». D'altra banda, les tretze obres de l'*opus 32* (1920) i les deu del *23* (1903) poden identificar-se perfectament amb els *Études-tableaux, opus 39* (1911). La diferència és d'índole programàtica, atès que, igual que en els classificats com a *opus 33*, domina sobre la sèrie un sentit evocador com a col·lecció de «peces pictòriques», essencialment evocacions musicals sobre impressions visuals que no és possible relacionar amb un argument concret. Rakhmàninov es va estimar més ocultar la fórmula i deixar que l'oient «pintés per si mateix», que acabés aplicant el vernís a l'«oli» de què parlava Stravinsky. L'avenç tècnic que podria esperar-se d'uns «estudis» té a veure amb les textures i sonoritats pianístiques, i amb la immediata associació a problemes musicals concrets en cadascun d'ells.

Rakhmàninov també va ser un bon intèrpret que val la pena mirar d'entendre a través del seu molt notable llegat discogràfic. És fàcil d'observar com, sota la seva responsabilitat, qualsevol música acaba entenent-se a la manera de Rakhmàninov. El càlcul i la precisió dominaven un pianista que fa la sensació d'estar improvisant, encara que mantingui una circumspecció estricta. «Sense ganyotes», deia Stravinsky. El pianisme del pianista Rakhmàninov no és recreador, se substancia en la seva pròpia idiosincràsia refermant l'estil inalienable del compositor. Rakhmàninov es va trobar amb un instrument tècnicament acabat, obert a múltiples possibilitats encara per descobrir. En una posició molt diferent, Mozart

va viure una època de canvi que es reflecteix en el desenvolupament tècnic de les seves sonates.

A partir de 1777 l'escriptura pianística mozartiana s'adapta a una recerca sobre l'instrument, una «nova manera». La *Sonata*, K 311 (1777) n'és un exemple suficient que suggereix en l'ample desenvolupament del seu primer moviment un exercici d'agilitat que fa pensar en Clementi: aquell *mechanicus*, segons Mozart, que era incapaç d'impregnar la seva execució de gust o sentiment, però que suggereix una nova forma d'escriptura pianística. A la *Sonata* 311 hi ha una ampliació de l'horitzó sonor dels vells instruments que van quedant enrere des que, el 12 d'octubre de 1777, Mozart va visitar el taller de Johann Andreas Stein a Augsburg, i escriu al seu pare: «Les meves sonates sonen [en el pianoforte] d'una forma incomparable».

L'avenç és revelador i implica una tensió d'escriptura entre les possibilitats que proporcionen els nous instruments i l'afecció a processos d'ornamentació i articulació característics del barroc. La música de Bach, pròpia d'aquest context, respon a un pensament musical especulatiu coherent que és coherent amb un teclat que a penes permet acolorir la música si se n'exceptua el canvi de registre com a efecte afegit. La transcripció del clavecí al piano modern afavoreix obres com *Fantasia cromàtica i fuga*, BWV 903 (ca. 1720), qualificada de «cas únic» pel seu accent improvisador i expressiu. D'aquí que aquesta música cridés l'atenció durant el segle XIX i s'acomodés fàcilment a la sonoritat del piano amb l'afegit de contrastos dinàmics, accents i ressonàncies des del pedal. Nombrosos intèrprets van utilitzar l'obra com a demostració de virtuosisme en un moment en què encara s'investigaven les possibilitats musicals de l'instrument.

Per contra, Debussy vindrà al món en un moment en què el piano ha evolucionat cap a un instrument més robust, amb cordes més tesades i homogèniament regulades. El nou piano permet a Debussy acostar-se a un concepte sonor diferent que, en el seu cas (no pas en el de Rakhmàninov, que en fa un ús més utilitari), implica un estil musical revolucionari que a vegades tracta de recol·locar-se en una posició reconstructiva. S'ha escrit que hi ha una voluntat prerrafaelita en la composició d'*Estampes* (1903) en ser fruit d'una expressió autèntica, d'un estudi de l'art directe, seriós i sincer, i, per descomptat, d'una recerca de la perfecció. La primera obra de la sèrie, «Pagodes», reconstrueix l'univers (sonor)

dels gamelans, conjunts instrumentals javanesos que Debussy havia escoltat a l'Exposició Universal de París. El so percutiu trenca el sentit cantabile que dominava la tècnica pianística tradicional; la prolongació a partir del pedal de ressonància implica àmbits acústics suggeridors. «La soirée dans Grenade» viatja a un món radicalment diferent centrat en la recreació idealitzada d'una assolellada escena de carrer a partir del *Vocalise-étude en forme de habanera* de Ravel. «Jardins sous la pluie», finalment, torna al mateix Debussy, al seu món d'imatges velades... i al piano com a element generador. El sentit abstracte i la formalitat de l'obra se substancien en una escriptura perfectament homologable a un estudi d'arpegis per a la mà dreta, si bé indissociable d'un principi de novetat i d'experiència en un espai acústic inèdit.

Alberto González Lapuente

Perquè
vols

vibrar **d'emoció**
amb tots els sentits

LA VANGUARDIA

bcn
classics

Palau de la Música
L'Auditori

22/23

Regala't clàssica!

24.03.23

PALAU DE
LA MÚSICA

Scheherezade

Denis Kozhukhin

Orquestra Simfònica de la Ràdio de Frankfurt
Alain Altinoglu

13.04.23

L'AUDITORI

Concierto de Aranjuez i Bolero de Ravel

Pablo Sainz-Villegas

Orquestra Nacional Belga
Josep Vicent

31.05.23

PALAU DE
LA MÚSICA

La Júpiter de Mozart i l'Heroica de Beethoven

Orchestre des Champs-Élysées
Philippe Herreweghe

07.06.23

PALAU DE
LA MÚSICA

Les quatre estacions de Verdi i Vivaldi

I musici

bcnclassics.cat

Tel 93 342 61 75

@bcnclassics

CUINA OBERTA tots els dies de 13h a 00h

**RESTAURANT OFICIAL DEL
BCNCLASSICS**

VINE A SOPAR AMB LA TEVA ENTRADA DEL

CONCERT I ET CONVIDEM A UNA COPA DE CAVA

Passeig Isabel II, 14
08003 Barcelona

@7Portes

www.7portes.com

reserves@7portes.com
Tlf. 93 319 30 33

Egass
barcelona

Joies amb essència

OUT OF CHINA

鼎香軒

Cuina xinesa

20
anys
al vostre servei

Carrer d'Aribau, 112
08036 Barcelona

Tlf. 934 51 55 55
www.outofchinabarcelona.com

DEGUSSA: LA FORMA MÁS SENCILLA DE INVERTIR EN METALES PRECIOSOS

El oro está considerado desde hace 6.000 años la moneda más fuerte, algo que lo convierte en una inversión sólida y tangible. El nombre de Degussa es sinónimo de metales preciosos en todo el mundo. Somos la mayor empresa de metales preciosos en Europa, que trabaja independientemente de los bancos, y estamos a su disposición para asesorarle y ayudarle a crear su cartera personal de lingotes y monedas. Todas las barras de Degussa están certificadas por la LBMA y disponen de un número ISIN, permitiendo su incorporación en una cartera de inversión. También le ofrecemos cajas de seguridad en alquiler, en las que podrá guardar su inversión.

Para más información
y tienda online, visite:

DEGUSSA-MP.ES

PUNTO DE VENTA:

CALLE DE VELÁZQUEZ 2
28001 MADRID
TELÉFONO: +34 91 19 82 900

MIEMBROS DE:

Cicle BCN Clàssics 22/23

Organitzen:

IBERMÚSICA

Amb el suport de:

Col·laboren:

Mitjans oficials:

Troba'ns a:

Enamorats, 35
08013 Barcelona

www.bcnclassics.cat
contacte@bcnclassics.cat
93 342 61 75

@bcnclassics

GAUDIM LA MÚSICA EN SILENCI

MOLTES GRÀCIES!